UDK: 343.54/.55(497.11)"2019/2023" Pravne teme, godina 14, broj 24, str. 33-44
343.62(497.11) doi: /10.5281/zenodo.19926132 Datum prijema rada: 24.02.2026.
Originalni naučni rad Datum prihvatanja rada: 05.05.2026.

НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ (2019 – 2023. Г.) – ПРАВНА И СТАТИСТИЧКА АНАЛИЗА

Муамер Ницевић
Универзитет у Новом Пазару
Нови Пазар, Србија
m.nicevic@uninp.edu.rs

Теодора Живадиновић
Докторанд Правног факултета, Привредна академија у Новом Саду
Нови Сад, Србија
teacimburovic@yahoo.com

Апстракт
Обрадом теме о насиљу у породици, покушали смо да укажемо на један облик деликта који последњих година заокупља посебну пажњу јавности. Како је појединац често немоћан пред насилним понашањем, неопходно је посебно разумети и анализирати комплектност настанка узрока насилничког понашања усмереног према некоме. Насиље у породици није изолован феномен. На њега утиче све што се догађа у ужем и ширем окружењу и да би га се разумело морају се у обзир узети сви аспекти његовог настанка и манифестовања. Жртве насиља, чланови породице, најчешће су изоловане те се боре с проблемима као што су отуђеност, депресија и недостатак социјалне компетенције што знатно отежава или потпуно онемогућује било какав даљњи социјални контакт а доводи до немогућности ношења с дневним потешкоћама, губитка поверења у себе, самопоштовања, а самим тим и немогућност квалитетног живљења жртве у породици.
Кључне речи: насиље, жртва, насилничко понашање, кривично дело, насиље у породици.

DOMESTIC VIOLENCE IN THE REPUBLIC OF SERBIA (2019–2023) – LEGAL AND STATISTICAL ANALYSIS

Abstract
By addressing the topic of domestic violence, we have sought to highlight a form of delinquency that has attracted particular public attention in recent years. Since individuals are often powerless in the face of violent behavior, it is essential to thoroughly understand and analyze the complexity of the causes underlying violent conduct directed toward others. Domestic violence is not an isolated phenomenon. It is influenced by everything that occurs within both the immediate and broader social environment, and in order to understand it, all aspects of its origin and manifestation must be taken into account. Victims of violence, who are family members, are often isolated and struggle with problems such as alienation, depression, and a lack of social competence, which significantly hinders or completely prevents any further social interaction. This, in turn, leads to an inability to cope with

Ovaj članak je članak otvorenog pristupa distribuiran pod uslovima licence Creative Commons Attribution (CC BY) (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

everyday difficulties, a loss of self-confidence and self-esteem, and consequently, an inability for the victim to lead a quality life within the family.
Keywords: violence, victim, violent behavior, criminal offense.

УВОД

Насиље као социолошка и криминолошка појава је нужни пратилац готово свих савремених друштава, без обзира на степен њиховог друштвено - економског развоја, а према расположивим историјским подацима, оно је у мањој или већој мери било присутно у свим друштвеним епохама, мада је за савремена друштва типично насиље које се не уочава тако лако, јер често у пракси поприма неке суптилније и на први поглед, мање уочљиве форме, и баш због тога изричито злоћудног карактера (Алексић, 2004: 192). Насиље није прихватљиво од друштва, нема оправдања и друштво га спречава и сузбија, те је као такво санкционисано законом предвиђеним казнама. Насиље се може појавити у виду запостављања или занемаривања, што представља пасивни облик и у виду физичког, психолошког или сексуалног злостављања, што представља активни облик. Насиље је елемент многих кривичних дела, а посебно тешке последице остављају деликти са елементима насиља које се врше у породици, односно према блиским лицима, супружнику, деци и блиским сродницима.

Насиље се као друштвена појава тумачи на врло различите начине, па тако постоје, његова различита теоријска схватања и дефиниције. У раду се осим питања узрочности насиља, појединачно обрађују специфичности и стратегија превенције и сузбијања ове појаве у друштву а акценат је на насиљеу у породици, облицима насиља у породици и заштита чланова породице од насиља у породици.
Такође, у раду је приказан је статистички преглед података извршеног насиља у породици у Републици Србији у периоди 2019. до 2023. године, односно поступање полиције по пријављеном насиљу, поступање тужилаштва и судова по пријављеном насиљу и анализа прекршених изречених мера извршиоцима насиља у породици као и статистичка анализа броја извршилаца који су поновили насиље у породици.

ПОЈАМ НАСИЉА

Под насиљем се подразумева злоупотреба силе као акта агресије којим се повређују особе, или уништава власништво, односно представља употребу принудних средстава и метода према некоме, а против његове воље, односно примена физичке или психичке незаконите и недопуштене принуде противно његовој вољи.

Од стране Светске здравствене Организације, насиље је дефинисано као “интернационално коришћење физичке силе или моћи, претеће или стварне, против самог себе, друге особе, или против групе или заједнице, које

резултира као висока вероватноћа повреда, смрти, психолошког повређивања, лошег развитка, или сиромаштва".

Насиље и агресија представљају екстремне социо - патолошке појаве, повезане и условљене бројним чињеницима као: менталном заосталошћу, поремећајима емоција, нагона, мотива, унутрашњим и спољним конфликтима, слабљењем или сломом адаптивних снага, смањеном отпорношћу или изразитом рањивошћу и сиромаштвом, чему треба додати и тежњу за моћи, владањем, промене личности, онемогућавање задовољавања потреба и неиспуњена очекивања.

Насиље подразумева употребу физичке снаге и моћи, претњом или акцијом, према самоме себи, према другој особи, или према групи људи или читавој заједници, услед којег може наступити смрт неког лица или одређене психолошке последице. „Узрочници насиља се могу сагледати из различитих перспектива: биолошке, психолошке, социјалне и културалне" (Срна, 3003 : 38).

У насиљу учествује насилник, жртва и евентуални сведок или очевидац догађаја.

„Насиље је по дефиницији дискриминаторски чин – право другог на неповредивост физичког и психичког интегритета. Оно што насиље као феномен разликује од сличних појава јесте реализација жеље да жртва буде „кажњена", лишена неког добра или да јој се укине право на избор и над њеним поступањем успостави контрола, али и начин на који се она кажњава, лишава или контролише" (Симеуновић – Патић, 2015: 8).

НАСИЉЕ У ПОРОДИЦИ

Већ дуже време насиље у породици представља озбиљан проблем у савременом друштву и тему која заокупља све већу пажњу јавности, како у свим државама света, тако и у Републици Србији.

„Насиље у породици је сваки вид физичког, сексуалног, психичког или економског злостављања, које врши један члан породице према другом члану породице без обзира на то да ли такво понашање правни прописи инкриминишу и да ли је извршилац насиља пријављен органима гоњења. Извршење насиља у породици доводи до угрожавања сигурности и односа поверења међу члановима породице и представља облик контроле и манифестацију моћи над члановима породице" (Петрушић, 2006 : 21).

„Насиље у породици обухвата читав спектар комбинованих облика насиља, којим се грубим актом, уз редовну примену физичке силе са интензивним степеном агресивности личности атакује на члана породице. Жртве насиља у породици су супружници, бивши супружници, деца, родитељи и остала лица која живе у породичном кругу" (Чимбуровић и др. 2013: 86)

Такво насиље представља понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице.

Анализирајући претходно, значи да је кривично дело насиља у породици извршено ако неко угрози спокојство, телесни интегритет или душевно стање неког од чланова своје породице и то довољно је да је насилник извршио само једном неку од радњи насиља, претње, дрскости или безобзирности.

Извршилац је било ко од чланова породице, закон их не прецизира, али требало би сматрати да се ту убрајају супружници, њихова деца, преци супружника у правој линији крвног сродства, ванбрачни партнери и њихова деца, усвојилац и усвојеник, хранилац и храњеник, као и браћа, сестре, њихови супружници и деца, бивши супружници и њихова деца и родитељи бивших супружника, али услов је да живе са жртвом у заједничком домаћинству, али и лица која имају заједничко дете или дете које је на путу да буде рођено, иако та лица нису живела у истом породичном домаћинству.

Ова врста насиља спада у домен социјалног права, с обзиром да захтева указивање помоћи угроженим члановима породице као и њихово збрињавање. Спектар насиља у породици је веома широки и садржи:

- насилничко понашање деце испод десет година;
- злостављање које адолосценти спроводе према родитељима а које испољавају у виду физичког злостављања (гурања, пљувања, разбијањс ствари, ударања); као и
- злостављање које врше пунолетна лица која живе са родитељима, у виду материјалне експлоатације и злоупотребљавања родитељске љубави (Ђурковић, 2012 : 60-61)

Карактеристика насиља у породици је њена скривеност, која се дубоко испреплиће и задире у интимну сверу породице.

Облици насиља у породици

„Кривично дело насиље у породици има основни облик и три тежа облика, као и један посебан облик“ (Стојановић, 2006 : 474)

„Основни облик се састоји у угржавању следећих алтернативно прописаних вредности члана своје породице: 1) спокојства, 2) телесног интегритета, или 3) душевног стања, што се чини неком од следећих алтернативно прописаних радњи: 1) применом насиља, 2) нападом на живот или тело, или 3) дрским и безобзирним понашањем“ (Шкулић, 2112 : 73). *Физичко насиље* представља намерну употребу силе која укључује батињање, ударање по глави и телу, чупање косе, повреде оштрим и тупим предметима, шутирање, дављење, бацање на зид или под, наношење опекотина, итд.

„Када је насиљу над чланом породице извршено радњама којима се константно угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице и када се такво дрско, злонамерно и безобзирно понашање понавља – суд је овлашћен да изда меру заштите од насиља у породици. Сврха издатих мера заштите јесте да спречи, односно да доведе до престанка таквог понашања“ (Из Пресуде Врховног суда Србије, Рев. 744/09 од 01.04.2009. године).

Сексуално насиље подразумева сваку повреду полне слободе и полног морала, сваки вид деградирања и понижавања на сексуалној основи, »класично« силовање, сваки вид присиљавања на сексуални однос, од стране лица које то чини са позиције моћи, принуде, присиле или психичке тортуре жртве.
Економско насиље подразумева насилно одузимање новца и вредних ствари, контролисање зараде и примања, трошење новца искључиво за задовољење сопствених потреба, неиспуњавање обавезе издржавања необезбеђених чланова породице, забрана члану породице да располаже сопственим, односно заједничким приходима, забрана члану породице да се запосли и оствари сопствене приходе, одузимање средстава рада, наметање обавезе сталног подношења детаљних извештаја о трошењу новца и др.
Психичко насиље се односи на застрашивање, константно критиковање, потцењивање, емоционалне претње и оптужбе, емоционално уцењивање, стварање конфузије и несигурности код жртве, посесивно понашање, постављање нереалних и неостваривих очекивања у односу на жртву, вербално злостављање, излагање жртве притиску, испољавање злостављачког ауторитета, непоштовање жртве, злоупотреба поверења, неиспуњавање обећања, емотивна резервисаност, минимизирање, порицање и пребацивање кривице за насиље, изолација, узнемиравање и малтретирање.

„Вербално изражавање нетрпељивости родитеља једног према другоме, као и њихово физичко разрачунавање уништавају хармонију продичног дома и неповратно руше родитељски ауторитет у очима деце. Пошто у дисфункционалним породицама родитељи не остварују погодне родитељске улоге, они прибегавају злостављању и занемаривању својих потомака, зато што „исходи њиховог сопственог детињства нису разрешени, а њихов лични развој се одвијао неподесно“. (Анђелковић, 2015:137).
Такође је важно поменути *пасивно злостављање* као један посебан вид насиља у породици који није лако уочити, а који обично води у физичко насиље. Овај вид насиља врло је суптилан и укључује виктимизацију, двосмислености, запостављање, духовно и интелектуално злостављање.

Заштита од насиља у породици

Спречавање насиља у породици састоји се од скупа мера којима се открива да ли прети непосредна опасност од насиља у породици и скупа мера које се пимењују када је непосредна опасност откривена (Закон о спречавању насиља у породици, члан 3. став 1.).
Круг лица којима се обезбеђује заштита од насиља у породици је адекватно широк, превазилази класичне дефиниције чланова породице и обухвата најчешће починиоце. Заштита од насиља у породици пружа се свим члановима породице , у смислу Породичног закона.
„Члановима породице у смислу става 1 овог члана сматрају:
- супружници или бивши супружници;
-деца, родитељи и остали крвни сродници, те лица у тазбинском или адоптивном сродству, односно лица која везује хранитељство;

- лица која живе или су живела у истом породичном домаћинству;
- ванбрачни партнери или бивши ванбрачни партнери;
- лица која су међусобно била или су још увек у емотивној или сексуалној вези, односно која имају заједничко дете или је дете на путу да буде рођено, иако никада нису живела у истом породичном домаћинству". (*Породични закон* („Сл. гласник РС" бр. 18/2005, 72/2011, - др. Закон и 6/2015), члан 195. ст. 3.)

У Републици Србији се Национални законски оквир усклађује са међународним прописима којима је прописана заштита од насиља у породици. Пре свега то је Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици која је донета у Истамбулу, 11 маја 2011. године коју је Република Србија потписала априла 2012. године, ратификовала у Народној скупштини у октобру 2013. године а која је ступила на снагу 1. августа 2014. године („Истанбулска конвенција").

Такође, постоје и друга стратешка документа, домаћа и страна,[1] којима се пружа заштита лицима која су жртве насиља у породици, и којима су предвиђене санкције против лица која су извршиоци насиља у породици.

Тако: "У ситуацији у којој један бивши супружник према другом бившем супружнику врши акте психичког и физичког насиља у стану у којем заједно живе, испуњени су услови за досуђивање заштите од насиља у породици, односно за исељење бившег супружника који врши насиље из заједничког стана, без обзира на то што је што је злостављени бивши супружник због своје психичке структуре насиље доживео тежим него што је оно уистину било". (Из пресуде Врховног касационог суда, Рев. 2844/10 од 26.06.2010. године)

У том смислу наш Породични закон чланом 197 став 1, предвидео је да понашање једног члана породице којим угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице представља насиље у породици, а ставом 2. наведене су радње којима се то насиље чини.[2]

---

[1]Видети:

-Конвенција УН о правима детета, Међународни уговор, бр. 15%90.

-*Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља* (2018-2025), Службени гласник РС, бр.122/2008.

-Националне стратегије за спречавање и сузбијање насиља над женама у породици и у партнерским односима, Службени гласник РС, бр.27/ 2021.

[2]То су:

-наношење или покушај наношења телесне повреде;

-изазивањем страха претњом убиства или наношења телесне повреде члана породице или њему блиском лицу;

-присиљавање на сексуални однос;

-навођење на сексуални однос или сексуални однос са лицем које није навршило 14. годину живота или немоћним лицем;

-ограничавање слободе кретања или комуницирања са трећим лицима;

-вређање, као и

-свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање.

Кривични законик Републике Србије у глави XIX предвидео је насиље у породици у оквиру кривичних дела против брака и породице. Овим законом се пружа заштита сваком члану породице, коме се штити живот и телесни интегритет и душевни живот.

„Услови за изрицање мере заштите од насиља у породици издавањем налога за исељењем члана породице из породичног стана, без обзира на његово право својине на истом, испуњени су када је он својим понашањем у дужем временском периоду у континуитету угрожавао другог члана породице, атакујући не само на његово душевно здравље и спокојство већ и на његов телесни интегритет.“[3]

У циљу спречавања насиља у породици, Закон о спречавању насиља у пододици предвиђа хитне мере којима се учинилац насиља удаљује из стана или мера којом се учиниоци забрањује контакт са жртвом насиља као и прилазак истој.[4]

Законом су предвиђене мере којима се пружа заштита жртви породичног насиља, а изричу се према члану породице, наком што суд у поступку утврди да такво понашање постоји.

За прекршај изречене мере је предвиђена казна затвора до 60 дана. (чл. 36. ст. 1).

Све мере које су одређене у циљу заштите од насиља у породици, имају улогу заштите жртава насиља и њиховом применом од стране надлежних државних органа (полиција, јавна тужилаштва, судови опште надлежности и прекршајни судови) и установама, пре свега центара за социјални рад, постиже се благовремена заштита у оквиру сузбијања овог насиља.

Такође, овим законом је прописанао да надлежне полицијске управе, основни судови, основна јавна тужилаштва и надлежни центри за социјални рад, воде евиденције о случајевима насиља у породици како би органи који поступају у спречавања тог нсиља имали приступ података ради даљег одлучивања о сваком случају.

У циљу сагледавања и упоређивања вршења насиља, у раду је приказан статистички преглед података извршеног насиља у породици у Републици Србији у периоди 2019. до 2023. године (табела бр. 1, 2 и 3)

Табела број 1.
Поступање полиције по пријављеном насиљу у периоду 2019. – 2023. год.

година	2019	2020	2021	2022	2023
Пријављени догађаји	28214	26818	26696	27693	28414
Полицијске хитне мере	19907	19721	19702	21137	21882
Изречено привремено удаљење из стана	8964	9080	8704	9513	10294

[3]Из Пресуде Врховног суда Србије, Рев. 3235/08 од 18.12.2008. године)
[4]*Закон о спречавању насиља у породици*, („Сл. гласник РС“, бр. 94/2016 и 10/2023 – др. закон), чл. 17.

Изречена забрана контактирања и приближавања	19866	19676	19672	21116	21866

Извор: Министарство унутрашњих послова Републике Србије
(компарација нумеричких података је самостална калкулација аутора)

Табела број 1 приказује да је у 2019. години пријављено 28214 догађаја породичног насиља, када су примењене полицијске мере у 18597 случаја. Мера привременог удаљења из стана примењена је у 8964 случаја а забрана контактирања и приближавања у 19866 поступака. У 2020. години било је 1396 мање пријављених случаја у односу на претходну годину, у 2020. години 122 случаја мање него 2020. године, 2022. године 997 пријава више него претходне године и 2023. године 720 пријава више упоређујући са претходно годином. Може се закључити да је у 2023. години регистровано повећање броја пријава насиља, које је први пут премашило максималну вредност из 2019. године. Видљив је нешто већи пораст привремене мере у односу на 2022. годину.

Табела број 2.
Поступање тужилаштва и судова по пријављеном насиљу у периоду 2019. – 2023.

година	2019	2020	2021	2022	2023
Предмети за продужење хитних мера	19360	19280	19414	21131	20900
Продужене хитне мере	18597	18557	18712	20443	20276
Тужбе за мере заштите поднете од ЈТ	337	231	178	294	291
Пресуде за мере заштите	198	69	54	110	125

Извор: Врховно јавно тужилаштво Републике Србије
(компарација нумеричких података је самостална калкулација аутора)

Поступање тужилаштва и судова по пријавама насиља у породици у 2019. години, било је у 19360 случаја, следеће 2020. године у 80 случајева мање него претходне године, 2021. године у 134 поступак више у односу на претходну годину, 2022. године више за 1731 случај у односу на 2021. годину а у 2023. години 231 случај више у поређењу са претходном годином.
Пресуде за мере заштите изречене су 2019. године у 198 предмета, 2020. године у 69 предмета односно за 129 предмета мање у односу на претходну годину, 2021. године у 54 преднета што је за 15 предмета мање, 2022. године у 110 предмета, односно за 56 случаја више него претходне године а 2023. године, пресуде за мере заштите изречене су у 125 предмета, односно у 15 поступака више у односу на претходну годину.

Табела број 3.
Прекршене мере и поновљено насиље у периоду 2019. – 2023. год.

година	2019	2020	2021	2022	2023
Прекршајне казне за кршење хитних мера	1809	1922	2088	2188	2103
Учиниоци који су поновили насиље	6002	6707	8227	9409	10365

Извор: Врховно јавно тужилаштво Републике Србије
(компарација нумеричких података је самостална калкулација аутора)

Табела број 3. приказује број изречених прекршајних казни за насиље у породици који су у време трајања казни „кршили“ хитне мере под којима се налазе. У 2019. години изречене прекршајне казне због непоштовања истих, прекршене су 1809 пута, а 2020. године број истих повећан је у 113 изречених казни у односу на претходну годину, 2021. године такође повећан за 166 изречених казни у односу на 2020. годину. У 2022. години изречене прекршајне казне по истом основу, прекршене су у 2188 случајева, односно за 100 прекршајних казни више у односу на 2021. годину, а 2023. године казне су прекршене у 2103 случаја, односно 85 случаја мање у односу на претходну годину.

Анализирајући број учиниоца који су након већ након изређених прекршајних казни за породично насиље поновили прекршај у 2019. години износио је 6002, лица, а 2020. године то је учинило 6707 лице, што значи да је број тих учинилаца био за 705 лица у односу на претходну годину, а следеће 2021. године број лица, поновних извршиоца се повећао за 1502 у односу на 2020. годину. Наредне 2022. године било је 9409 рецидивиста односно 1182 лица више него у претходној години, а 2023. године број рецидивиста био је 10365, што значи да се повећао за 965 лица.

Може се констатовати да је 2023. године смањен број прекршаја хитних мера, али и даље је у порасту број учинилаца који поново врше насиље у породици.

Према извештају Аутономног женског центра, у 2024. години у Републици Србији пријављено је 27211 случајева породичног насиља. Малолетници чине више од половине жртава полног узнемиравања, а знатан број је млађи од 14. година. Мушкарци су били најчешћи учиниоци насиља у породици и то у 83 одсто учиниоца, док су међу жртвама доминантно заступљене жене. Насиље у партнерским односима је износио 52 %, што представља најчешћи облик насиља у породици, а насилник је био партнер. Када је у питању старосна структура учинилаца насиља у породици, они најчешће имају 31 до 50 година.[5]

[5]Извор: Лист „Политика“, 09.07.2025. године, стр. 10.

ЗАКЉУЧАК

Насиље представља феномен који је присутан у свим земљама света и у свим културама; људи свих раса, верских, политичких и сексуалних опредељења.
Насиље је постало опште присутна појава у целој међународној заједници, без обзира на достигнути степен економског, политичког и културног развоја. Оно је присутно у свим сферама људског друштва.
Не тако давно у Србији је насиље у породици је било законски третирано као приватни проблем а навика да се оно и даље тако схвата, постоји у не малом броју институција. Данас је полиција дужна да интервенише у случају насиља у интимној или породичној сфери, тужилаштво да покрене кривични поступак, а суд да изрекне казну, што је пре извесног времена било незамисливо.
У савременом свету, данас, постоји јединствено мишљење да живот и телесни интегритет човека представља вредност за чије очување не постоји само појединачни већ и општи интерес друштва.
Међутим, и поред те опште сагласности, да сваки напад на живот човека и његов телесни интегритет захтева реакцију друштва која се, између осталог, остварује и применом најтежих санкција, напади на живот и тело човека су све чешћи, са тешким последицама и све израженијим насиљем праћеним бруталношћу и безобзирношћу.
У циљу доприноса смањењу насиља над женама, неопходно је да се сви надлежни, интелектуалци и стручна јавност из различитих друштвених области, али и политичари и појединци из јавног живота, активно залажу за промену друштвене климе и патријархалних образаца у којима је жена у потчињеном положају и у којима се насиље често релативизује.
Проблему насиља у породици последњих неколико година наше друштво и институције посвећују пуно пажње. Заједничким деловањем цивилних организација и државних установа долази до великих помака у креирању агенде и механизама за превенцију насиља и заштиту жртава.
Закон о спречавању насиља у породици представља превентивну меру чији је циљ да спречи ескалацију насиља у ситуацији када је та агресија „ниског интензитета“, када дође до шамарања, чупања за косу, грубог гурања, претњи и слично. Да се закључити да насиље представља проблем савременог друштва, те је неопходно посветити посебну пажњу кроз ангажовање свих друштвених снага у циљу његовог сузбијања.

ЛИТЕРАТУРА

1. Алексић, Ж., и др., (2004), Лексикон криминалистике, Смедеревска Паланка, 2004.
2. Анђелковић, Д., (2015), Породично насиље у Србији, Тематски зборник радова, Криминалистичко-полицијска академија, Београд.
3. Дневни лист „Политика, 09.07.1925.
4. Деликти насиља, (2002), Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд.
5. Ђурковић, М. Насиље деце над родитељима, (2012), Зборника радова са научног скупа, Правни факултет, Уредници: Панов, С. и др. Београд.
6. Игњатовић, Ђ., (2007), Криминологија, Досије, Београд.
7. Јовановић, С., (2010), Правна заштита од насиља у породици, Београд.
8. Константиновић - Вилић, С., Костић, М., (2012), Виктимологија, Свен Ниш.
9. Насиље у породици, (2012), Зборник радова, Правни факултет, Београд.
10. Насиље у Србији, облици, чиниоци, контрола, (2015), Тематски зборник радова, Криминалистичко полицијска академија, Београд.
11. Милетић - Степановић, М., (2004), Насиље над женама у породици у Србији, Београд.
12. Николић - Ристановић, В., (2002), Породично насиље у Србији, Прометеј, Београд.
13. Патић - Симеуновић, Б., Јовановић, С., (2013), Жене жртве убиства у партнерском односу, Истиитит за криминолошка и социолошка истраживања, Београд.
14. Петрушић, Н. (2006), Породичноправна заштита од насиља у породици у праву Републике Србије, Ново породично законодавство, Правни факултет у Крагујевцу.
15. Ракочевић, В., (2005), Криминологија, Подгорица.
16. Симеуновић Патић, (2015), О насиљу и теоријским приступима његовом понашању, Тематски зборник радова, Киминалистичко-полицијска академија, Београд.
17. Срна, Ј., (2003), Насиље, ИП „Жарко Абдуљ“, Београд.
18. Чимбуровић, Љ. и др., (2013), Виктимологија, УННИП.

б) З а к о н и

Кривични законик „Сл. Гласник РС“, бр. 85/05, 88/05-испрака, 107/05 – исправка, 72/09,111/09,121/12, 104/13, 108/14, 94/16).

Породични закон („Сл. Гласник РС“ бр.18/2005, 72/2011 – др. закон и 6/2015)

Закон о спречавању насиља у породици "Службени гласник РС", број 94/16 и 10/2023 – и др. закон

SUMMARY

By addressing the topic of domestic violence, this paper seeks to highlight a form of delinquency that has attracted increasing public and institutional attention in recent years, particularly in the Republic of Serbia in the period from 2019 to 2023. Domestic violence represents a complex social, legal, and psychological phenomenon, deeply rooted in unequal power relations, social norms, and structural factors that shape interpersonal behavior within the family. Since individuals are often powerless in the face of persistent and systemic violent conduct, it is essential to thoroughly examine and understand the multifaceted causes, dynamics, and consequences of such behavior. The paper aims to provide a comprehensive legal and statistical analysis of domestic violence in Serbia, with a focus on the normative framework, institutional responses, and empirical trends observed over the specified period. Special attention is given to the legislative mechanisms designed to prevent and sanction domestic violence, including the application of criminal law provisions, protective measures, and the role of specialized institutions. The analysis also considers the degree of alignment of national legislation with relevant international standards and conventions in the field of human rights protection. Domestic violence is not an isolated or individual phenomenon; rather, it is shaped by broader social, economic, and cultural circumstances. Factors such as economic instability, social marginalization, gender inequality, and exposure to violence in early life significantly contribute to its occurrence. Therefore, understanding domestic violence requires a holistic approach that encompasses both micro-level (family dynamics, interpersonal relationships) and macro-level (societal norms, institutional efficiency) perspectives. The statistical segment of the paper examines the frequency, structure, and trends of reported cases of domestic violence in Serbia between 2019 and 2023. It analyzes data related to the number of reported incidents, identified perpetrators, types of violence, and imposed legal measures. Particular emphasis is placed on identifying patterns and changes over time, as well as evaluating the effectiveness of institutional responses. The paper also addresses the issue of underreporting, which remains a significant challenge in accurately assessing the scope of the problem. Victims of domestic violence, most often family members, are frequently subjected to isolation and prolonged psychological pressure. They commonly face issues such as alienation, depression, fear, and diminished social competence, which significantly hinder their ability to seek help and reintegrate into society. These consequences often result in a loss of self-confidence, self-esteem, and overall capacity to cope with everyday life, thereby severely affecting the quality of life of victims. In addition, the paper explores the role of preventive mechanisms, including early detection, inter-institutional cooperation, public awareness campaigns, and professional training of relevant actors such as police officers, social workers, and judicial authorities. In conclusion, the paper argues that effective prevention and suppression of domestic violence require not only a strong legal framework but also consistent implementation, institutional accountability, and societal awareness.